

INTERNATIONAL
PLAY AND TOY
CONGRESS

ULUSLARARASI
OYUNVEOYUNCAK
KONGRESİ

ATATÜRK UNIVERSITY
OPEN EDUCATION FACULTY -
COMMUNICATION FACULTY

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ -
İLETİŞİM FAKÜLTESİ

ULUSLARARASI OYUN
VE OYUNCAK KONGRESİ

7-8 MAY 2015 7-8 MAYIS 2015

PROCEEDINGS BOOK BİLDİRİLER KİTABI

ERZURUM - 2015

ISBN 978-975-442-678-6

© 2015 – Atatürk Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

*Bu kitabın bütün hakları Atatürk Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'ne aittir.
Atatürk Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'nin izni alınmaksızın kitabın tamamı veya bir kısmı
mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt veya başka şekillerde
çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz.*

1.Basım

Orka Ofset

Eylül 2015

Editoryal Kurul

Prof. Dr. Üstün ÖZEN

Prof. Dr. Uğur YAVUZ

Doç. Dr. Derya TELLAN

Yrd. Doç. Dr. Elif KÜÇÜK DURUR

Yrd. Doç. Dr. Sevda ÖNAL

Yrd. Doç. Dr. Ali Çağlar GÜLLÜCE

Kapak Tasarım

Gamze DURLU ŞEKER

Baskı Öncesi Hazırlık

Doç. Dr. Derya TELLAN

Uzm. Yakup ÇİFTÇİ

Yayına Hazırlayanlar

Doç. Dr. Derya TELLAN

Uzm. Yakup ÇİFTÇİ

Redaksiyon

Doç. Dr. Derya TELLAN

Yrd. Doç. Dr. Elif KÜÇÜK DURUR

Yrd. Doç. Dr. Sevda ÖNAL

Baskı ve Cilt

Orka Ofset Mat.

Organize Sanayi Bölgesi KAYSERİ

Tel: 03523221700

ÇOCUKLARIN VE EBEVEYNLERİN OYUNCAK SİLAHLAR HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Öğr. Gör. Hüseyin UYSAL

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı
huysal@bartin.edu.tr

Yrd. Doç. Dr. Süreyya GENÇ

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı
sryygenç@gmail.com

Özet

Oyuncaklar çocukları yetişkinliğe hazırlayan önemli araçlardan birisidir. Bireylerin çocukluk dönemlerinde oynadıkları oyuncaklar, ileride meslek seçimine, sosyal çevresine, davranışlarına ve psikolojisine etki edebilir. Bunun için bireylerin çocukluk dönemlerinde oynadıkları oyunların ve oyuncakların seçimine yetişkinlerin dikkat etmesi gereklidir. Çünkü on iki yaş sonları Piaget' in sembolik oyun döneminin bitimidir ve oyunların gerçeğe yakınlığı artmaktadır. Bu sebeple ebeveynleri bilinçlendirme ve diğer araştırmacılara örnek olması açısından, araştırma önemli görülmektedir.

Araştırmanın çalışma grubunu; Bartın ili Hacı Balık Sokakta ikamet eden 4-15 yaş arası çocuklar oluşturmaktadır. Araştırmada; çocuklarına oyuncak silah alan ve oynamalarına izin veren on ebeveyn ve onların çocuklarıyla görüşülmüştür. Görüşmede yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme sonucu; çocukların oyuncak silahları çok sevdiğileri, silahların yarar ve zararları hakkında net düşüncelerinin olmadığı, ebeveynlerin oyun ve oyuncakların insan gelişiminde önemli yeri olduğunu bilmedikleri ve çocukların aşırı ısrarları sonucu oyuncak silahlar satın aldıkları ortaya çıkmıştır. Nitel araştırma yöntemi kullanılan bu çalışmada elde edilen veriler betimsel olarak analiz edilmiş ve öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Oyun, Çocukta Oyun, Oyuncak, Oyuncak Silah.

AN INSPECTION OF PARENT'S AND CHILDREN'S OPINIONS ABOUT TOY GUNS

Abstract

Toys are important tools that prepare children to adulthood. Toys that played by individuals can affect the individual's behaviors, future career plans, social environment and physiology. Because of this parents have to be careful about their child's games and toys. According to Paiget after the age of twelve is end of the symbolic gameplay and games started to close to real life. Therefore this research is important for improve parent awareness and to be an example for other researchers.

The population of this study is 4-15 years of children who lives in Bartın, and the sample is 4-15 years of children who live in Hacı Balık Street. In this study, researchers interviewed with the parents who let their children to play with guns and children who plays with guns. Semi-structured interview method used in this study. End of the interview showed that children love their toy guns and parents who let them don't have enough information about effects of toys on the children and they bought gun toys because of their children insistence. In this study qualitative research methods used, findings analyzed descriptively and recommendations were developed.

Key Words: Game, Children At Play, Toy, Toy Guns.

1. GİRİŞ

Oyun ve oyuncak tarih boyunca birbirlerini tamamlamış iki kavramdır. En büyük işlevleri, bireyleri gerçek dünyaya hazırlamalarıdır. Gerçek dünyayla kastedilen, yetişkinlikten ölüme kadar olan süreçtir. Fakat bu, oyun ve oyuncak kavramlarının yetişkinlikte yer almadığı anlamına gelmez. Aksine hayatımızın her döneminde karşımıza çıkabilir. Hatta ünlü alman şair F. Schiller "İnsan, oynadığı sürece tam bir insandır" demiştir (Tezcan, 2011, s.33). Ancak tesiri en çok çocukluk döneminde güçlüdür. Çünkü tecrübesiz ve sürekli ilkler yaşayan çocuğun, ileride yaşayacağı daha ciddi tecrübelerin provasını önceden yapmış olması, onun lehinde olacak bir davranıştır. Buradaki prova; oyun, bu oyuna eşlik eden tüm dekor ve materyaller de oyuncaktır.

Oyun ereği kendi içinde olan, çocuğun hiçbir dış müdahaleye maruz kalmadan giriştiği tüm etkinliklerdir ve bu etkinlikler çocuğun kendi yarattığı bir dünyada yaşanır. Oyun gereçleri de gerçek dünyayla hayal dünyası arasında önemli bir köprüdür (Egemen, Yılmaz ve Akil, 2004). İşte bu

köprüyü çocukların yaratıcılıkları belirler. Artut' a (2007) göre yaratıcılık özgün bir eylem ve düşünce olarak tanımlanır. Bundan dolayı çocuklar yaratıcılıklarıyla her türlü nesneyi oyun gereci olarak kullanabilmektedirler. Ancak bazı nesnelere doğrudan çocukların oyunlarında kullanılmaları için, yetişkinler tarafından, farklı maddeler ve renklerden tasarlanmaktadır. 14 yaşından küçük çocukların oyunlarında kullanılmaları için yapılan ve satılan her türlü ürün ve oyun gerecine oyuncak denilmektedir (Çamur ve diğerleri, 2008).

Oyun ve oyuncaklar, çocukların güzel zaman geçirmelerinin yanında onların sosyal, psikolojik ve fiziksel gelişimlerine de etki etmektedir (Başal, 2007). Buyurgan'a (2012) göre oyunlarda, somut modellerden örnekler kullanılır ve bu modeller yararlı olmalıdır. Oyuncaklar da hem kendi başlarına hem de diğer insanlarla birlikte bir şeyler yapabilmeye olanağı sağlanmalıdır (Yalçınkaya,1995). Oyuncaklar, genellikle yetişkinlerin kullandıkları eşyaların minyatürleştirilmiş şeklidir. Arabalar, bebekler, atlar, telefonlar vb. çoğu hep gerçek hayatta büyüklerin kullandığı şeylerdir (Ergün,1980). Bunlardan biri de silahlardır.

Teknoloji ile birlikte medya ve internet neredeyse hayatımızın tümünde yer almaktadır. Günümüzde televizyonlarda haberler, diziler ve filmlerin içeriğindeki şiddetle birlikte silahların kullanımında gözle görülür düzeyde artış yaşanmaktadır. Televizyonda yer alan şiddet ile çocukların şiddete başvurmaları arasındaki ilişki yadsınmayacak bir gerçektir (Bahar, 2009). Buna örnek olarak; haberlerde savaş konuları, silahlı saldırı ve çatışmalar yer alırken; dizi ve filmlerde bulunan töre temalarındaki silahlar, iyilikleriyle yüceltilen silahlı kahramanlar ve bazen komedi programlarında bile kullanılan silah veya efektleri, çocuklara silahın günlük hayatımızda var olması gereken bir nesne olduğu fikrini yerleştirmektedir. Çünkü Kaya ve Tuna' ya (2010) göre; Wartella ve Knell, çocukların dünyada var olan tüm olguları öğrenmek için televizyonun gücünden yararlandıklarını ileri sürmüşlerdir. Silah günlük hayatımızda yok mu, elbette var. Bazı meslek gruplarının temel aracıdır; asker, polis, vb. Ancak bu meslek grupları çok ciddi fiziksel ve psikolojik eğitimden geçtikten sonra bunları yanlarında taşımakta ve kullanmaktadırlar. Ayrıca silahlar Eryılmaz' a (2010) göre tarihte Türk silahlarının yapı ve teknik özellikleri Türk toplumunun gelişmişlik seviyesini, kültürel özellikleri ise Türk kültürünün zenginliğini göstermektedir. Ancak oyuncak olarak kullanılması sakıncalı bir durum olabilir, çünkü çocukların tüm yetilerinin kazanılması oyun ve oyuncaklarla başlar. Bu savla düşünüldüğünde oyun ve oyuncak çocuğun kendini ifade etme, yeteneklerini fark etme, dil, akıl, sosyal, duygusal ve motor becerilerini geliştirmede önemli rol oynamaktadır (Egemen vd, 2004). Tüm bu bilgiler ışığında bu araştırmada; çocukların ve ebeveynlerin oyuncak silahlar hakkındaki düşüncelerini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Çocuk ve ebeveynlerin oyuncak silahları neden seçtikleri hakkındaki görüşlerinin, oyuncak seçiminde ebeveynlerin bilinç düzeylerinin ne olduğunun belirlenmesi ve bu konuyla ilgili literatürde çalışmaların azlığı açısından araştırma önemli görülmektedir.

Problem cümlemizi "Çocukların ve ebeveynlerin oyuncak silahlar hakkındaki görüşleri nelerdir?" sorusu oluşturmaktadır. Çalışmada; literatür ve çeşitli kaynaklardan alınan bilgilerin doğruluğu, çocuklarla ve ebeveynlerle yapılan görüşmelerde, samimi ve gerçek cevaplar verdikleri kabul edilmiştir.

2.YÖNTEM

Çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden, geçmişte ve halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan durum tespiti "örnek olay" modeli kullanılmıştır. Çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Bu doğrultuda çalışma grubu aşağıdaki ölçütleri sağlayan katılımcılar arasından rastgele olarak seçilen 10 çocuk ve ebeveynleri oluşturmuştur:

- 4-15 yaş aralığında olması
- Erkek olması
- Çocukların ve ebeveynlerinin gönüllü olarak çalışma grubuna katılması
- Bartın ili merkez ilçesinde bulunan Hacı Balık Sokak'ta ikamet ediyor olması

Bu çalışma; ebeveynlerden sadece annelerin görüşleri ile sınırlıdır. Veri toplama aracı olarak çocuk ve ebeveynler için ayrı ayrı hazırlanmış olan yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır.

Veriler betimsel olarak analiz edilmiştir. Çalışmaya katılan çocukların ve annelerinin isimleri gizli tutulmuş ve çocuklar için Ç1, Ç2...vb. şeklinde, anneleri için E1, E2..vb. şeklinde kodlanmıştır.

3.BULGULAR

Bu bölümde çalışma grubu ile yapılan yarı yapılandırılmış görüşme ile elde edilen bulgular yer almaktadır.

Tablo 1. Çalışmaya katılan çocukların yaşları

Kodlanmış İsimler	Yaş	Cinsiyet
Ç1	10	Erkek
Ç2	7	Erkek
Ç3	7	Erkek
Ç4	11	Erkek
Ç5	13	Erkek
Ç6	6	Erkek
Ç7	11	Erkek
Ç8	8	Erkek
Ç9	7	Erkek
Ç10	9	Erkek

Tablo 1'e göre; çalışmaya katılan çocukların yaşları 6 ile 13 yaş aralığında olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Çalışmaya katılan annelerin yaşları ve meslekleri

Kodlanmış İsimler	Yaş	Cinsiyet	Meslek
E1	44	Kadın	Ev Hanımı
E2	39	Kadın	Ev Hanımı
E3	30	Kadın	Özel Sektörde Çalışan
E4	37	Kadın	Ev Hanımı
E5	40	Kadın	Memur
E6	28	Kadın	Ev Hanımı
E7	40	Kadın	Ev Hanımı
E8	33	Kadın	Ev Hanımı
E9	34	Kadın	Ev Hanımı
E10	37	Kadın	Esnaf

Tablo 2' ye göre; anneler 28 ile 44 yaş aralığındadır. Annelerin %70' i ev hanımı, %10'u özel sektörde çalışan, %10'u memur ve %10' u ise esnaf olduğu görülmektedir.

3.1.Çalışmaya katılan çocuklarla yapılan görüşme sonrasında elde edilen bulgular

Tablo 3. Çalışmaya katılan çocukların "Oyuncakları sever misin? Neden?" sorusuna verdikleri yanıtlar

Kodlanmış İsimler	Çocukların Verdikleri Yanıtlar
Ç1	Evet, hem de çok. Oynuyorum da ondan.
Ç2	Evet. Nedenini bilmiyorum.
Ç3	Evet. Eğleniyorum.
Ç4	Evet. Güzel zaman geçiyor. Okulda çok ödev veriyorlar, ben de sıkılınca oynuyorum.
Ç5	Evet. Ben artık çocuk değilim, benim oyuncağım tablet bilgisayarım çünkü içinde bir sürü oyunlar var ve eğlenceli.
Ç6	Evet. Bilmem, seviyorum işte.
Ç7	Çok. Arkadaşlarla oynaması güzel çünkü.
Ç8	Evet. Oyuncakları herkes sever, bir ben değil.
Ç9	Evet. Çünkü oynamak için oyuncak gerekir.
Ç10	Evet. Onunla zaman güzel geçiyor.

Tablo 3' e göre; görüşme yapılan çocukların %100' ünde oyuncakları sevdikleri görülmektedir. Ancak oyuncakları sevmelerinin gerekçeleri farklılık göstermektedir. Araştırmada yer alan çocukların % 60'ı oyuncaklarla oynamanın eğlenceli olduğunu belirtmiştir. % 10' u oynamak için oyuncakın gerekli olduğunu belirtirken %30'u ise nedenini bilmeden sevdiğini belirtmiştir.

Tablo 4. Çalışmaya katılan çocukların “En sevdiğin oyuncak nedir? Sende kaç tane var? Kim aldı?” sorularına verdikleri yanıtlar

Kodlanmış İsimler	Çocukların Verdikleri Yanıtlar
Ç1	Silah. 5 tane var ama 1 tanesini bulamıyorum. Genelde annem alıyor.
Ç2	Araba sonra silah. Çok oyuncak arabam var, 2 tane de silahım. Annem.
Ç3	Silah ve top. 2 tane silahım var, 1 tane de futbol topum. Babam.
Ç4	Bisiklet ve silah. 1 tane bisikletim, 1 tane de silahım var. Bisikleti babam aldı, silahı da pazardan annemle birlikte aldık.
Ç5	Tablet bilgisayar. 1 tane var, babam aldı.
Ç6	Tabanca. 2 tane var, annem aldı.
Ç7	Silah. 1 tane var ama büyük. Annem aldı.
Ç8	Silah. 2 tane var. Annem alıyor bana oyuncakları.
Ç9	Silah, bir de su tabancası. Silah 3 tane, 1 tane de su tabancam var. Annem aldı.
Ç10	Tablet ve silah. 1 tane tablet 4 tane de silahım var. Tableti babam aldı. Silahlarında kimisini babam kimisini de annem aldı.

Tabloda 4'e göre; çocuklarda %90 oranla en sevilen oyuncak silah olduğu gözlenmektedir. Oyuncak silah seven çocukların bazıları ikinci oyuncakını da en az silah kadar sevdiklerini belirtmiştir. İkinci sıralamada yer alan en sevdiklerin oyuncakların; araba, top, bisiklet ve tablet olduğu anlaşılmaktadır. Çocuklarda bulunan oyuncak silahların sayılarını incelediğimizde; bir çocukta birden fazla oyuncak silah olduğu görülmektedir. Çalışmaya katılan çocukların sadece %30'unda 2 veya 1 adet oyuncak silahların olduğu tespit edilmiştir. Çalışmaya katılan çocukların %50' sinin oyuncaklarını annesi, % 20' sini babası almaktadır. %30'unun ise oyuncaklarını kimisinin annesi, kimisinin de babası almaktadır.

Tablo 5. Çalışmaya katılan çocukların “Silahlar ne işe yarar ve kimler kullanır?” sorusuna verdikleri yanıtlar

Kodlanmış İsimler	Çocukların Verdikleri Yanıtlar
Ç1	Silah kötü insanları vurmaya yarar. Asker ve polis kullanır.
Ç2	Öldürmeye yarar. Asker, polis ve jandarma kullanır.
Ç3	Vurmaya yarar. Kötü insanlar.
Ç4	Öldürür. Asker, polis bir de teröristler
Ç5	Bir yandan öldürmek bir yandan da insanları korumaya yarar. Asker ile polis.
Ç6	İnsanları vurur. Polisler kullanır.
Ç7	Vurmaya yarar. Polis, asker ve güvenlik görevlilerinde bulunur.
Ç8	Ateş eder. Asker ve polisler kullanır.
Ç9	İnsanları vurur. Polislerde var.
Ç10	Öldürmeye yarar. Asker ve polisler kullanır.

Tablo 5'e göre; Çocuklarla yapılan görüşme esnasında sorulan “Silahlar ne işe yarar?” sorusuna çocukların %10'u kötü insanları vurmaya, % 40' vurmaya yarar, % 30' u öldürmeye, %10' u ateş etmeye ve %10' u da bir yandan öldürmek bir yandan da insanları korumaya yarar diye cevap vermiştir. Silahları kimler kullanır sorusuna %40'ı asker ve polis, %20'si sadece polisler, %10'u asker, polis ve jandarma, %10'u kötü insanlar, %10'u asker, polis ve teröristler ve son olarak %10'u da asker, polis ve güvenlik görevlileri diye cevap vermiştir.

Tablo 6. Çalışmaya katılan çocukların “Silahlar insanları öldürebilir, o zaman sence silahlar iyi bir şey mi? Yoksa kötü bir şey mi?” sorusuna verdikleri yanıtlar

Kodlanmış İsimler	Çocukların Verdikleri Yanıtlar
Ç1	Kötü bir şey, çünkü vakti gelmeden ölüyor insanlar. Ama benim kisi oyuncak silah.
Ç2	Kötü bir şey.
Ç3	Kötü bir şey, sonra annesi babası ağlar.
Ç4	Kötü.
Ç5	Evet, kötü bir şeydir.
Ç6	Kötü.
Ç7	Çok kötüdür hem de.
Ç8	Kötü.
Ç9	Kötü.
Ç10	Kötü tabi ki de.

Tabloya 6’ya göre; çocukların en sevdikleri oyuncakları silah olmasına rağmen, hepsi silahların kötü bir şey olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 7. Çalışmaya katılan çocukların “Büyüdüğünde gerçek bir silahın olsun ister misin?” sorusuna verdikleri yanıtlar

Kodlanmış İsimler	Çocukların Verdikleri Yanıtlar
Ç1	İsterim, ama kimseyi öldürmem.
Ç2	Bilmem, annemler kızarsa istemem.
Ç3	Olur, isterim.
Ç4	İsterim.
Ç5	Hayır istemem ne yapacağım ben onu ?
Ç6	Evet, tabancam olsun benim.
Ç7	İsterim.
Ç8	Evet, isterim.
Ç9	Evet isterim.
Ç10	Fark etmez, olabilir ya da olmayabilir.

Tablo 7’e göre; çalışmaya katılan çocukların % 70’i büyüdüğünde gerçek bir silahının olmasını istediği görülmektedir. %20’ si tarafsız kalmış ve %10’u ise kesinlikle istemem şeklinde görüşlerini ifade ettiği gözlenmektedir.

3.2. Çalışmaya katılan çocukların anneleri ile yapılan görüşme sonrasında elde edilen bulgular

Tablo 8. Çalışmaya katılan annelerin “Çocuğunuz oyuncaklarla oynamayı seviyor mu?” sorusuna verdikleri yanıtlar

Kodlanmış İsimler	Çocukların Annelerinin Verdikleri Yanıtlar
E1	Evet, hem de nasıl.
E2	Evet, okuldan geliyor, yemek yemeden arabalarını, silahlarını alıp koşturuyor evin içinde.
E3	Evet, çok seviyor.
E4	Evet, oynar hep.
E5	Aslında ergenliğe doğru geçiş sürecindeyiz galiba, eski çocuk oyuncaklarından ziyade tableti bir dakika elinden bırakmıyor.
E6	Çok düşkün.
E7	Ders aklına bile gelmez, varsa yoksa oyuncak.
E8	Evet, seviyor.
E9	Evet, kışın ortasında su tabancasına suyu doldurur, çiçeklere sıkar.
E10	Yani normal, her çocuk gibi oynar.

Tabloda 8’e göre, annelerin hepsi çocuklarının oyuncaklarla oynadığını ve çocukların oyuncaklara olan sevgisini de belirttikleri görülmektedir.

Tablo 9. Çalışmaya katılan annelerin “Oyuncak seçimi önemli midir?” sorusuna verdikleri yanıtlar

Kodlanmış İsimler	Çocukların Annelerinin Verdikleri Yanıtlar
E1	Önemli tabi, çocuğun istediğini almamız lazım, yoksa oynamaz para boşa gider.
E2	Fark etmez, çocuk ne isterse alırız.
E3	Olabilir, çünkü çok pahalı oyuncaklar alırsak ileride doyumsuzlaşabilirler, isteği oyuncuğun makul fiyatta olanını seçerek almak lazım.
E4	Önemlidir, istemediği oyuncuğu alırsak ağlar sızlar.
E5	Tabi ona zarar verecek vurdulu kırdılı bir oyuncak olmamalı, yoksa psikolojisi bozuluyor ve ergenliğe girince etkileri gözlenebilir.
E6	Bilmiyorum, çok da önemli değil.
E7	Önemlidir diye düşünüyorum. Çocuk istemeli istemezse oynamaz.
E8	Pahalı olmamalı.
E9	Önemlidir. Çocuğun istediği olmalı.
E10	Önemlidir. Maddi durumumuza göre olmalı.

Tablo 9’a göre; annelerin %80’i önemli olduğunu belirtirken, %20’si ise önemli olmadığı şeklinde cevap verdiği görülmektedir. Oyuncak seçiminin önemli olmasının sebebini annelerin %40’ ı maddi durumla ilişkilendirdiği, %30’u çocuğun istekleriyle ilişkilendirdiği ve %10’u da çocuğun psikolojik gelişimiyle ilişkilendirdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 10. Çalışmaya katılan annelerin “Genelde erkek çocuklar oyuncak silahlarla oynamayı tercih ediyorlar. Sizce bunun sebebi ne olabilir?” sorusuna verdikleri yanıtlar

Kodlanmış İsimler	Çocukların Annelerinin Verdikleri Yanıtlar
E1	Erkek çocukları silahla oynamayı sever.
E2	Arkadaşlarından görüyor, zaten bütün erkek çocukları silahlara düşkündür.
E3	Dizilerde ve filmlerde hep var, o da çocukların hoşuna gidiyor olabilir.
E4	Bilmiyorum, benim oğlan kardeşimde küçükken hep sever oynardı. Zaten oğlan çocukları silahlarla oynar.
E5	Benim oğlum oynamıyor, ancak bunun sebebi televizyon olabilir.
E6	Bilmiyorum. Erkekler silahlarla oynar.
E7	Haberlerde, dizilerde hep var. Onların da hoşuna gidiyor.
E8	Çünkü erkek çocukları silahlarla oynar.
E9	Bilmiyorum da genelde hep silahlarla oynar erkek çocukları.
E10	Televizyon ve internet olabilir sebebi.

Tablo 10’a göre; erkek çocukların oyuncak silahlarla oynamayı tercih etmesinin sebebi; araştırmaya katılan annelerden %60’ına göre, toplumsal ve oyuncak cinsiyet ayrımıdır. Yani “erkek çocuğu silahlarla oynar” şeklinde olduğu görülmektedir. %40 ise medyanın etkisinden kaynaklandığını belirtmişlerdir.

Tablo 11. Çalışmaya katılan annelerin “Neden çocuğunuza oyuncak silah aldınız ve neden oyuncak silahlarla oynamasına izin veriyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtlar

Kodlanmış İsimler	Çocukların Annelerinin Verdikleri Yanıtlar
E1	Erkek çocuğu silahlarla oynar. Bebekle oynamasından iyidir. Bundan dolayı alıyor ve oynamasına izin veriyorum
E2	Çünkü çok seviyor ve istiyor, bize de yapacak bir şey kalmıyor.
E3	Çocuktur o oynamak istiyor biz de aldık ve oynatıyoruz.
E4	Oğlan çocuğuna silah, bisiklet ya da top alınırsa da ondan. Bu gayet normal onun için izin veriyoruz.
E5	Biz eşimle birlikte almıyoruz, küçük yaşta böyle şeylere alışmasın diye.
E6	Tabanca diye ağlıyor evde biz de alıp oynamasına izin veriyoruz.
E7	Arkadaşlarında var o da istiyor biz de alıp oynatıyoruz.
E8	Yapacak bir şey yok erkekler silahlarla oynar biz de alıyoruz.
E9	İstiyor biz de alıyoruz.
E10	Oyuncaktan bir zarar gelmez, gerçek değil sonuçta, biz de alıp oynamasına izin veriyoruz.

Tablo 11'e göre; araştırmaya katılan annelere yöneltilen "Neden çocuğunuza oyuncak silah aldınız ve neden oyuncak silahlarla oynamasına izin veriyorsunuz?" sorusuna annelerin %50'si çocuk istiyor biz de alıyoruz, %30'u erkek çocuğu olduğu için, %10'u oyuncaktan zarar gelmez çünkü gerçek değil şeklinde cevap verdiği görülmektedir. %10'u ise almadıklarını belirtmiştir. Sebepini de küçük yaşta olduğunu böyle şeylere bu yaşta alışmaması gerektiği şeklinde açıkladığı görülmektedir.

4.TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırmayla birlikte çocukların ve annelerin oyuncak silahlar ile ilgileri görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçtan hareketle, amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örneklemesiyle seçilen çalışma grubuyla yapılan görüşmeler sonucunda, veriler elde edilmiştir. Bu verilere göre; çocukların hepsi oyuncakları sevmektedir ve ailelerin hepsi de çocukların oyuncaklarla oynamayı sevdiğini dile getirmiştir. Ancak oyuncakları sevme nedenleri birbirleriyle farklılık göstermektedir. Çocukların bazıları oyuncaklarla oynamanın eğlenceli olduğu için, bazıları güzel olduğunu düşündüğü için ve bazıları ise nedenini oyuncakları bilmeden sevmektedir.

Çalışma sonucu görüşmelerden elde edilen verilerden yola çıkarak annelerin çoğu, oyuncakların varlığıyla ilgili; çocukların mutlu ve eğlenceli zaman geçirmelerine yaradığını, kimileri de zaman kaybına sebep olduğunu düşünmektedir. Hâlbuki oyuncaklar çocukları yetişkinliğe hazırlayan en önemli olgulardan biri olan oyunun değerli bir parçasıdır. Onlar sayesinde çocuğun birçok psikolojik ve fizyolojik ihtiyacı karşılanmaktadır. Bunun için oyuncak seçimi de çok önemlidir. Anneler çocuklarına oyuncak alırken çok dikkatli olmalıdır çünkü seçilecek yanlış oyuncaklar çocukların yaşamını olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Annelerle yapılan görüşmelerde çoğunlukla onlar da oyuncak seçiminin önemli olduğunu belirtmişlerdir. Ancak onlar için önemli olan oyuncakın maddi külfeti ve çocukların ısrarlı istekleridir.

Elde edilen veriler sonucunda; çocukların çoğunun en sevdiği oyuncak, oyuncak silahlar olmuştur ve bazılarında birden fazla oyuncak silaha sahip oldukları tespit edilmiştir. Bununla birlikte çocukların oyuncak yanında tablet bilgisayar, bisikleti ve oyuncak arabaları sevdiği de gözlenmiştir. Çocukların vermiş oldukları cevaplara göre; oyuncak silahları çoğunlukla anneler almaktadır. Çoğunluğun oyuncak silahı tercih etmesi üzerine annelerin fikirleri; "erkek çocuğu silahlarla oynar" ve "dizilerden filmlerden görüp özeniyorlar" doğrultusundadır. Bu demek oluyor ki toplumsal cinsiyet kavramı çocukların oyuncak tercihlerine kadar etki etmekte ve medyada yer alan silah içerikli dizi, film ve haberlerin çocukları tesir altına alarak oyuncak seçimlerine kadar kararlarına yön vermektedir.

Anneler silahların kötü bir şey olduğunun farkında, ancak çoğu, çocukların aşırı ısrarcı tavırları karşısında güçsüz kalıp oyuncak silah almak zorunda kalmaktadır. Bazı anneler erkek çocukların oyuncaklarının silah olduğunu düşündüğü için ve bazı anneler oyuncaktan zarar gelmeyeceğini, gerçek olmadığı sürece problem teşkil etmediğini öne sürerek çocuklarına oyuncak silahlar almaktadır. Bilinçli bir şekilde çocuklarına bu küçük yaşta silah almanın olumsuz bir davranış olacağına inanan ve bu konuda oyuncak silah almayarak gerekli önlemi aldığını düşünen annelerin sayısı çok azdır.

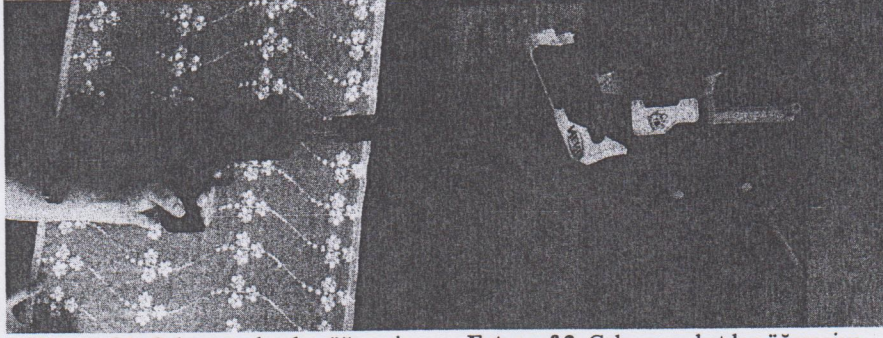
Çalışma sonrasında ortaya çıkan verilere göre; çocuklar silahların ne işe yaradığı ve kimlerin bu araçları kullandığının farkındadırlar. Görüşme esnasında çocuklara, gerçek silahların insanları öldürebileceği belirtildikten sonra çocukların hepsi, silahların kötü bir şey olduğu konusunda hem fikir olmuştur. Buna rağmen çocukların yarısından çoğu büyüdüklerinde gerçek bir silaha sahip olmak istediğini belirtmiştir.

KAYNAKLAR

- Tezcan, M. (2011). *Sanat Sosyolojisi Giriş*, Ankara: Anı Yayıncılık
Artut, K. (2007). *Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri*, Ankara: Anı Yayıncılık
Çamur, D. Vaizoğlu, S. A. Akbaş, M. Başaran, D. Batmaz, A. G. Bilgin, E. Bulam, M. H. (2008). Oyuncak Alıcı ve Satıcılarının Oyuncak Güvenliği ve Yönetmeliği konusundaki bilgi düzeyleri, *Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi*, 51, 31-38
Bahar, H. İ. (2009). *Sosyoloji*, Ankara: USAK Yayınları

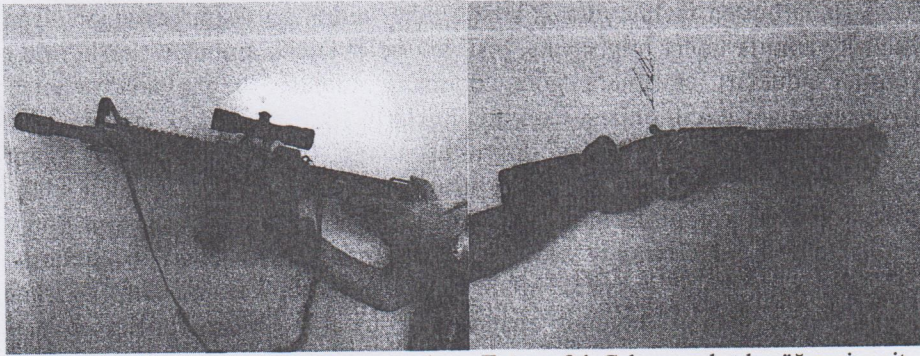
- Başal, H. A. (2007). Geçmiş Yıllarda Türkiye’ de Çocuklar Tarafından Oynana Çocuk Oyunları, *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi XX (2)*, 243-266
- Buyurgan, S. ve Buyurgan, U. (2012). *Sanat Eğitimi ve Öğretimi*, Pegem Yayıncılık.: Ankara
- Egemen, A. Yılmaz, Ö. ve Akil, İ. (2004). Oyun, Oyuncak ve Çocuk., *ADÜ Tıp Dergisi 5(2)*, 39-42.
- Ergün, M. (1980). Oyun ve Oyuncak Üzerine-1, *Milli Eğitim*, 1/1, 102-119.
- Kaya, K. ve Tuna, M. (2010). Popüler Kültürün İlköğretim Çağındaki Çocukların Aile İçi İlişkileri Üzerindeki Etkisi, *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*. Mayıs, Sayı 21: 237-256.
- Yalçınkaya, T. (1995). Okul Öncesinde Anne Babanın Oyuncak Seçimi, *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7, 323-328.
- Eryılmaz, İ. (2010). Türk Kültüründe Silah. *Tarih Okulu Dergisi*, Ocak-Nisan, VI: 277-279.

EKLER

Fotograf 1. Çalışmaya katılan öğrenciye ait oyuncak silah örneği

Fotograf 2. Çalışmaya katılan öğrenciye ait oyuncak silah örneği

Fotograf 3. Çalışmaya katılan öğrenciye ait oyuncak silah örneği

Fotograf 4. Çalışmaya katılan öğrenciye ait oyuncak silah örneği